

Voor al hierdoor verschaft 't ons vreugde u hier te kunnen verwelkomen; wij zien in dit gebeuren een bewijs, ja een noodzakelijk bewijs, van de eenheid van het Calvinisme over de heele wereld. Een eenheid, die de Calvinisten in de latere tijd maar al te veel uit 't oog verloren hebben. Een eenheid, die noodzakelijk moet worden hersteld.

Wij zijn geestverwanten en *dat* moeten wij de wereld laten zien, nu en bij herhaling!

Ik dank u hartelijk voor uwe bereidwilgheid om tot ons te komen. Ik geef u nu gaarne de gelegenheid om ons uw eerste lezing over de reformatie in Schotland te geven.

Eerste lezing Prof. D. Maclean.

De Reformatie in Schotland.

Ook namens zijn Kerk betuigde Spreker er zijn tevredenheid over hier het woord te mogen voeren. Schotland en Nederland, meende hij, moesten niet zoo ver vaneen liggen. Toch kan men zeggen, dat er sedert de Dordtsche Synode een gestadige gedachtenwisseling tusschen beide landen bestond.

Gedurende 400 jaar was de Katholieke Kerk in Schotland de heerschende. Het grootste gedeelte van dien tijd was ze ál wat de Kerk van Christus juist niet behoort te zijn. De grove onkunde en het lage zedelijk peil harer dienaren ondermijnden haar gezag. Ook andere factoren, zooals de opkomst der steden, de rivaliteit der geestelijken onderling, het opleggen van buitensporige lasten, werkten mee tot haar ondergang. Tot de tegenstanders der Kerk behoorden vertegenwoordigers van den lageren adel, terwijl onder invloed van ballade-litteratuur de liefde voor onafhankelijkheid zich onder de boerenbevolking deed gelden.

Maar van grooter invloed was het optreden der Lollarden en de verspreiding op groote schaal van Tyndale's bijbel en andere Protestantsche lectuur. De nieuwe leer won meer en meer veld; verscheidenen harer aanhangers stierven den marteldood. De Reformatie in Schotland was van zuiver godsdienstigen aard en John Knox was haar groote prediker. Bij Parlementsbesluit werden de geloofsbelijdenis, de kerkelijke tucht en het kerkelijk bestuur der Calvinistische Kerk ingevoerd. In vier dagen werd de confessie opgesteld. Van de zes opstellers, die allen John heetten, was John Knox de voornaamste. Eenheid in de leer was de hoofdgedachte. 't Onderwijs moest verbeterd, godsdienstonderwijs moest op den voorgrond staan. Kerkelijke tucht zou voor alle standen gelijk worden uitgeoefend, voor de armen zou behoorlijk zorg gedragen worden. Voor de toelating tot 't geestelijk ambt werden zware eischen gesteld. De prediking moest een onderwyzend karakter dragen, nauwkeurige kennis van Gods Woord was voor alle gemeenteleden noodzakelijk. Het bestuur der Kerk was als dat van Genève. Onder Andrew Melville, den opvolger van Knox, ontwikkelde het zich tot het Presbyteriaansche.